

Katedra Metrologii i Systemów Diagnostycznych			
LABORATORIUM TECHNIKI INFORMACYJNO - POMIAROWEJ			
Grupa:	Ocena:	Nr ćwiczenia:	Data:
1.			
2.			
3.			
4.			
OSCYLOSKOP CYFROWY			

I. Cel ćwiczenia

Celem ćwiczenia jest nabycie umiejętności obsługi oscyloskopu cyfrowego oraz przeprowadzenie pomiarów podstawowych parametrów sygnału, a także przesunięcia fazowego między dwoma sygnałami sinusoidalnymi.

II. Zagadnienia

- Budowa i zasada działania oscyloskopu cyfrowego.
- Zastosowania pomiarowe oscyloskopu cyfrowego:
  - pomiar wartości napięcia stałego
  - pomiar amplitudy i częstotliwości napięcia zmiennego
  - pomiar przesunięcia fazowego pomiędzy dwoma sygnałami sinusoidalnymi o takiej samej częstotliwości.

III. Program ćwiczenia

- Zapoznać się z obsługą oscyloskopu cyfrowego (instrukcja obsługi)
- Przygotować oscyloskop do pracy.

Włączyć oscyloskop cyfrowy.

Blok regulacji **VERTICAL**

- przyciskiem **CH1** wyświetlić menu dla kanału pierwszego
- przyciskiem **Coupling** wybrać rodzaj sprzężenia (DC)
- przyciskiem **Probe** wybrać współczynnik tłumienia sondy pomiarowej (1X)
- pokrętką **POSITION** ustawić położenie przebiegu w pionie (POS=0.00V)
- pokrętką **SCALE** wstępnie ustawić współczynnik odchylenia pionowego (1.000V)

Blok regulacji **TRIGGER**

- przyciskiem **Mode** wybrać rodzaj wyzwalania (Edge)
- przyciskiem **Source** wybrać źródło wyzwalania (CH1)
- przyciskiem **Slope** wybrać zbocze wyzwalające (↑)
- przyciskiem **Sweep** wybrać tryb podstawy czasu (Auto)

Blok regulacji **HORIZONTAL**

- pokrętką **SCALE** wstępnie ustawić współczynnik podstawy czasu (1.000ms)
- pokrętką **POSITION** ustawić położenie przebiegu w poziomie (T→0.0000s)

3. Pomiar napięcia stałego

Do gniazda wejściowego A oscyloskopu cyfrowego dołączyć przewód zakończony wtykami bananowymi. Zidentyfikować przewód sygnałowy i przewód masy. Następnie przewód podłączyć do gniazda wyjściowego zasilacza napięcia stałego i ustawić napięcie stałe o wartości np. 4,5 V.

Przełącznik skokowej regulacji współczynnika odchylenia pionowego C_y ustawić w takim położeniu, aby uzyskać odpowiednią wysokość obrazu na ekranie oscyloskopu. Odczytać z ekranu oscyloskopu długość odcinka l_y i obliczyć wartość napięcia stałego (U_o).

4. Pomiar napięcia, okresu i częstotliwości sygnału sinusoidalnego

Na wejście A oscyloskopu cyfrowego oraz woltomierza cyfrowego podać z generatora funkcyjnego **sygnał sinusoidalny** bez składowej stałej (tzn. $U_{DC}=0$) o wartości skutecznej np. 1 V. Ustawić przełączniki skokowej regulacji współczynnika odchylenia pionowego C_y oraz skokowej regulacji współczynnika odchylenia poziomego C_x tak, aby uzyskać odpowiednią wysokość i szerokość obrazu na ekranie oscyloskopu. Odczytać długość odcinka l_y , która odpowiada wartości międzyszczytowej badanego napięcia. Obliczyć wartość międzyszczytową U_{pp} , wartość szczytową U_p , (tj. U_{max}) oraz wartość skuteczną U . Odczytać długość odcinka l_x , która odpowiada okresowi T badanego sygnału. Określić wartość okresu T i wartość częstotliwości f sygnału sinusoidalnego.

5. Pomiar przesunięcia fazowego za pomocą oscyloskopu dwukanałowego

Na wejście przesuwника fazowego podać z generatora funkcyjnego **sygnał sinusoidalny** bez składowej stałej (tzn. $U_{DC}=0$), o częstotliwości np. $f_l=10$ kHz. Sygnał ten podać także na wejście A oscyloskopu cyfrowego. Natomiast na wejście B oscyloskopu podłączyć sygnał z wyjścia przesuwника fazowego. Potem wykonać następujące operacje:

- przyciskiem **CH2** wyświetlić menu dla kanału drugiego
- dokonać tych samych ustawień jak w kanale pierwszym
- przyciskiem **Cursor** wyświetlić menu
- przyciskiem **Mode** wybrać tryb pracy kursorów (Manual)
- przyciskiem **Type** wybrać rodzaj kursorów (X-kursor do pomiarów parametrów czasowych sygnału)
- przyciskami **CurA** i **CurB** wybrać odpowiedni kursor

- podświetlonym pokrętkiem wielofunkcyjnym przesunąć kursor w miejsce przecięcia sygnału pomiarowego z osią X.

Ustawić przełączniki skokowej regulacji współczynnika odchylenia pionowego C_y dla kanałów A i B oraz skokowej regulacji współczynnika odchylenia poziomego C_x tak, aby uzyskać odpowiednią wysokość i szerokość obrazu na ekranie oscyloskopu. Przy pomocy kursorów wyznaczyć okres T jednego z sygnałów sinusoidalnych. Dostosować odpowiednio podstawę czasu, a następnie przy pomocy kursorów odczytać przesunięcie czasowe ΔT między sygnałami sinusoidalnymi. Kursory należy ustawić w punktach przejścia przez zero obu sygnałów. Obliczyć przesunięcie fazowe φ . Następnie wykonać pomiary dla dwukrotnie większej częstotliwości sygnału z generatora funkcyjnego, tj. $f_2 = 2 \cdot f_1$. Odczytać T , ΔT oraz obliczyć φ dla częstotliwości f_2 .

6. Pomiar przesunięcia fazowego metodą elipsy Lissajous

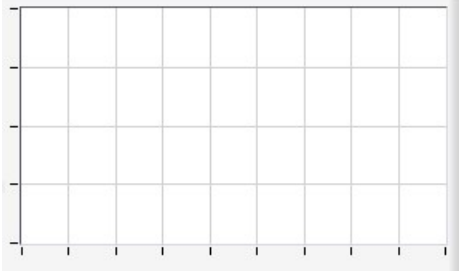
Układ połączeń i parametry sygnału z generatora funkcyjnego jak w punkcie 4.

- przyciskiem **MENU** z bloku regulacji **HORIZONTAL** wybrać odpowiedni tryb pracy podstawy czasu (Time Base X-Y)
- sprawdzić, czy obserwowana krzywa nie jest zniekształcona i mieści się w granicach ekranu oscyloskopu (przełącznik skokowej regulacji współczynnika odchylenia pionowego C_y dla obydwu kanałów powinien być taki sam).

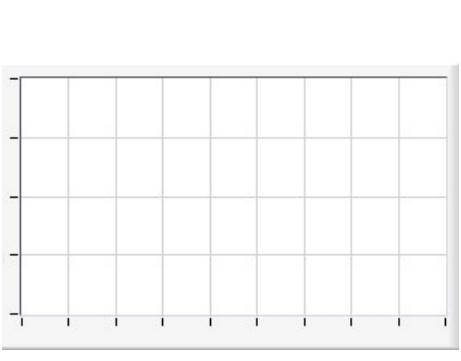
Za pomocą kursorów odczytać długość odcinka a , odpowiadającego przecięciu figury Lissajous z osią Y przechodzącą przez środek układu współrzędnych. Za pomocą kursorów odczytać długość odcinka b , odpowiadającego maksymalnej wysokości elipsy (w osi Y). Obliczyć przesunięcie fazowe φ pomiędzy sygnałami. Następnie zwiększyć dwukrotnie częstotliwość sygnału z generatora funkcyjnego. Odczytać a , b oraz obliczyć φ dla tej częstotliwości. Ustawić częstotliwość dla sygnału sinusoidalnego z generatora funkcyjnego równą 10 kHz, a potem zwiększać częstotliwość tego sygnału równocześnie obserwując zmiany wyglądu figury Lissajous na ekranie oscyloskopu.

IV. Wyniki pomiarów

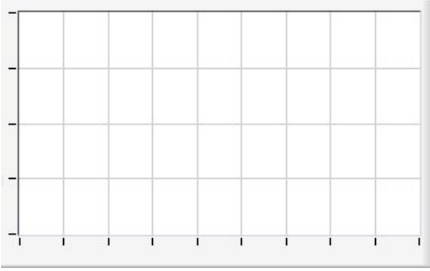
1. Pomiar napięcia stałego

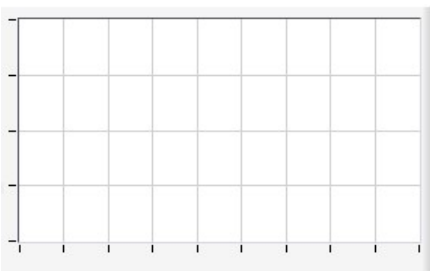
	$l_y = \dots\dots\dots \text{ dz} \quad C_y = \dots\dots\dots \text{ V/dz}$ $U_o = l_y \cdot C_y = \dots\dots\dots \text{ V}$
--	--

2. Pomiar napięcia, okresu i częstotliwości sygnału sinusoidalnego (bez składowej stałej)

	$l_y = \dots\dots\dots \text{ dz} \quad C_y = \dots\dots\dots \text{ V/dz}$ $U_{pp} = l_y \cdot C_y = \dots\dots\dots \text{ V}$ $l_x = \dots\dots\dots \text{ dz} \quad C_x = \dots\dots\dots \text{ s/dz}$ $T = l_x \cdot C_x = \dots\dots\dots \text{ s}; \quad f = \dots\dots\dots \text{ Hz}$ $U_{max} = U_p = \dots\dots\dots \text{ V}$ $U = \dots\dots\dots \text{ V}$
---	---

3. Pomiar przesunięcia fazowego za pomocą oscyloskopu dwukanałowego

<p>Sygnały sinusoidalne o częstotliwości</p> <p>$f_1 = \dots\dots\dots \text{ Hz}$</p>		$l_x = \dots\dots\dots \text{ dz}; \quad C_x = \dots\dots\dots \text{ s/dz}$ $T = \dots\dots\dots \text{ s}; \quad f = \dots\dots\dots \text{ Hz}$ Odstęp czasu pomiędzy punktami przejścia sygnałów przez zero: $\Delta T = \dots\dots\dots \text{ s}$ $\varphi = (\Delta T \cdot 360) / T = \dots\dots\dots \text{ }^\circ$
---	---	---

<p>Sygnaly sinusoidalne o częstotliwości</p> <p>$f_2 = \dots\dots\dots \text{ Hz}$</p>		<p>$l_x = \dots\dots\dots \text{ dz}; C_x = \dots\dots\dots \text{ s/dz}$</p> <p>$T = \dots\dots\dots \text{ s}; f = \dots\dots\dots \text{ Hz}$ Odstęp czasu pomiędzy punktami przejścia sygnałów przez zero:</p> <p>$\Delta T = \dots\dots\dots \text{ s}$</p> <p>$\varphi = (\Delta T \cdot 360) / T = \dots\dots\dots^\circ$</p>
---	---	---

4. Pomiar przesunięcia fazowego za pomocą elipsy Lissajous

<p>Sygnaly sinusoidalne o częstotliwości</p> <p>$f_1 = \dots\dots\dots \text{ Hz}$</p>		<p>$a = \dots\dots\dots$</p> <p>$b = \dots\dots\dots$</p> <p>$\varphi = \arcsin(a/b) = \dots\dots\dots^\circ$ .....</p>
<p>Sygnaly sinusoidalne o częstotliwości</p> <p>$f_2 = \dots\dots\dots \text{ Hz}$</p>		<p>$a = \dots\dots\dots$</p> <p>$b = \dots\dots\dots$</p> <p>$\varphi = \arcsin(a/b) = \dots\dots\dots^\circ$ .....</p>

V. Wnioski:

VI. Pytania kontrolne

1. Zasada pomiaru wartości skutecznej napięcia zmiennego za pomocą oscyloskopu.
2. Zasada pomiaru okresu i częstotliwości sygnału zmiennego za pomocą oscyloskopu.
3. Zasada pomiaru przesunięcia fazowego za pomocą oscyloskopu.